

ماجرای توانایی‌های تکنولوژیک ایران و خبرسازی جاسوسان آژانس

اورانیوم ۸۴ درصد؟ همه‌چیز روشن است

فرهنگ‌یگان خبرگزاری بلومبرگ روز ۱۹ فوریه (۳۰ بهمن) مدعی شد گزارش بازرسان آژانس نشان می‌دهد آنها مقادیری اورانیوم با خلوص ۸۴ درصد در تاسیسات غنی‌سازی ایران یافته‌اند که تنها ۶ درصد با درجه تسلیحاتی فاصله دارد.

این خبر بلافاصله با واکنش بهروز کمالوندی معاون و سخنگوی سازمان انرژی اتمی رویه‌رو شد. وی در این خصوص به خبرگزاری فارس گفت: «مایه‌تأسف است که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همچنان به‌عنوان ابزار سیاسی برای فشار بر جمهوری اسلامی ایران مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد.» کمالوندی هدف از انتشار چنین خبری در بلومبرگ را سایه‌نمایی و تحریف حقایق دانست و تاکید کرد: «آنچه آژانس درباره ایران مطرح کرده درخصوص وجود ذره یسا ذراتی (particle) از اورانیوم با غنای بالای ۶۰ درصد در محل شیر برداشت محصول از طریق نمونه‌برداری متداول است.» متداول بودن وجود مقدار اندکی مواد غنی‌شده بیشتر از سطح پیکربندی شده،پیش از توضیحات سخنگوی سازمان انرژی اتمی توسط دیگران نیز مورد اشاره قرار گرفته بود. وی در توضیح این مساله گفت: «این موضوع در روند غنی‌سازی امری بسیار طبیعی بوده که حتی می‌تواند با کاهش خوراک آبشارهای سانتریفیوژ در یک لحظه به وجود بیاید. ولی آنچه حائز اهمیت است محصول تولیدی نهایی است که جمهوری اسلامی ایران تاکنون مبادرت به غنی‌سازی بالای ۶۰ درصد نکرده است.» سخنگوی سازمان انرژی اتمی ضمن اشاره به این نکته که چنین اخباری، از آن دسته گزارش‌هایی نیستند که توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در اختیار اعضا قرار گیرد، اعلام کرد: «طرح این موارد در رسانه‌ها بار دیگر نشان داد که متأسفانه مدت‌هاست آژانس از جایگاه حرفه‌ای و بیطرف خارج شده‌و هدف‌دار مطالب و اطلاعات فنی را در اختیار رسانه‌های غربی قرار می‌دهد و بدون تردید این روش باعث بی‌اعتبار شدن این سازمان مهم بین‌المللی می‌شود.»

سه هفته قبل نیز سازمان بین‌المللی انرژی اتمی مدعی شد بازرسانش در یک بازرسی سرزده از تاسیسات غنی‌سازی فردو، یک تغییر اعلام نشده مهم را در آن شناسایی کرده‌اند. آژانس می‌گوید این موضوع در روز ۲۱ ژانویه (۱ بهمن) کشف شده است. براساس ادعای بازرسان آژانس میان دو آبشار سانتریفیوژ که برای غنی‌سازی ۶۰ درصدی آماده شده بودند، اتصالاتی مشاهده شد که می‌توانند برای غنی‌سازی در سطحی بالاتر به کار روند. ایران پس از انتشار این خبر تاکید کرد چنین موضوعی واقعیت نداشته و ناشی از اشتباه مأموران آژانس است. با وجود خبرسازی درباره اتصالات اعلام‌نشده در فردو، این موضوع از برجستگی خبری چندانی برخوردار نشد؛هرچنداحتمال می‌رود این مساله تلاشی برای تشدید آرام‌تنش‌ها بر سر پرونده هسته‌ای ایران، و نه گام نهایی تنش‌زایی باشد.

خبر اخیر بلومبرگ که از طریق نشست گزارشات طبقه‌بندی‌شده مرتبط با ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی صورت گرفته، در ادامه خبر دروغین اتصالات اعلام نشده قرار دارد تا گامی در راستای تنش بردارد. خبرسازی بلومبرگ دارای اهدافی چندگانه است. در نخستین هدف این خبر همچنان فضای ایران هراسی تشدید شده در رسانه‌ها و فضای بین‌المللی را حفظ می‌کند. با خاموش شدن چراغ اغتشاشات برای غرب، و ناکامی اقداماتی مانند برگزاری تجمعات ایرانیان خارج از کشور، آنها بار دیگر برای ایران هراسی بر موضوع هسته‌ای متمرکز شده‌اند.

پیش از این نیز آیو کوخای رئیس ستاد مشترک ارتش رژیم‌صهیونیستی در همین راستا در روز ۱۳ ژانویه (۲۳ دی) مدعی شد: «ایران امروز مواد غنی‌شده دارد که برای تولید ۴ بمب اتمی کافی است. ۳ بمب در سطح ۲۰ درصد و یک بمب در سطح ۶۰ درصدی.»

دومین مورد به تردیدهای غرب‌نسبت به گام‌های آتی ایران در حوزه هسته‌ای مرتبط است. غرب تلاش دارد با وادار ساختن ایران به واکنش، به نوعی گام آتی ایران را حدس بزند. در سومین

هدف، غرب و صهیونیست‌ها قصد دارند با زمینه‌سازی فشار و هراس افکنی پیرامون غنی‌سازی سطح بالاتر ایران، تهران را از برداشتن این گام بازدارند. با وجود فضاسازی‌های غرب، اما همیشه محاسبات دشمن به سود خود و به زیان رقیبش نیست. تهران هرچندتاکید کرده‌هیچ‌گاه‌به‌سمت‌ساخت‌سلاح‌هسته‌ای نمی‌رود، اما اصرار دارد محدودیتی را درباره میزان غنی‌سازی نمی‌پذیرد. اگر امروز اورانیوم ۸۴ درصدی به مقدار اندک دارد که در فرآیند ۶۰ درصدی حاصل شده، اما در آینده باتوسعه فناوری «پیشران‌های هسته‌ای» که در زیردییایی‌ها و کشتی‌های اقیانوس بیمامورد استفاده قرار می‌گیرد، تهران به‌غنی‌سازی‌بیش از ۶۰ درصد خواهد پرداخت. توسعه پیشران‌های هسته‌ای به میزانی برای ایران اهمیت دارد که حتی در دوره اجرای برجام نیز مورد توجه قرار داشت. بهروز کمالوندی در دی‌ماه ۱۳۹۵ در این خصوص گفته بود: «پیشران‌ها از لحاظ سوخت می‌تواند حتی تا سوخت ۹۵ درصد هم باشد، ولی آنچه که مهم است اینکه ایران می‌خواهد این کار را با توجه به برجام انجام دهد.»

آیا ایران قصد غنی‌سازی سطح بالاتر از ۶۰ دارد؟

پاسخی جز «بله» نمی‌توان برای این سوال متصور بود. ایران تاکید کرده نه‌تنها برنامه غنی‌سازی خود را نبود نمی‌کند، بلکه محدودیت بلندمدت بر میزان غنی‌سازی حتی در چهارچوب یک توافق هسته‌ای را نمی‌پذیرد. در این میان تنها زمان آغاز غنی‌سازی سطح بالاتر، باتوجه‌به میزان ۶۰ درصدی فعلی، محل بحث است. در نبود توافق هسته‌ای که محدودیت‌هایی زمانی را در میزان غنی‌سازی وضع کرده بود و تشدید اوضاع توسط غرب، عنصر زمانی‌نه‌تنها رنگ‌باخته بلکه باتوجه‌به شرایط جدید، سرعت رشد سطح غنی‌سازی را لازم کرده است. در ادامه تلاش شده به بررسی نگاه احتمالی ایران نسبت به وضعیت برنامه هسته‌ای در آینده‌ای نزدیک پرداخته شود.

با پرداخت هزینه (فشار) ساخت سلاح، محدودیت غنی‌سازی لازم نیست

ایران با فشارهای مداوم وارده که امروز نیز در اوج خود قرار دارند، هزینه ساخت سلاح هسته‌ای را پرداخت کرده‌است؛هرچند ایران با وجود پرداخت این هزینه، قصدی برای ساخت سلاح هسته‌ای ندارد، اما لزومی نیز برای خودداری از غنی‌سازی بیشتر نمی‌بیند. تهران حتی اگر قصد انباشت مواد غنی شده بیش از ۶۰ درصد را نداشته باشد، باید با ثبت غنی‌سازی‌های بالاتر، محدودیت اعلامی را شکسته و حق غنی‌سازی در هر سطحی را تثبیت کند.

تغییر نقطه تمرکز اشاعه هسته‌ای

غرب این گونه تبلیغ می‌کند که با حرکت ایران به سمت ظرفیت هسته‌ای، دیگر کشورهای منطقه نیز در رقابت با ایران به سمت برنامه‌های هسته‌ای پیشرفته گام برخواهند داشت. در این وضعیت نقطه کانونی، عدم اشاعه هسته‌ای «ایران» تعریف شده است. با کسب ظرفیت هسته‌ای و اتمام این مسیر بنا بر آنچه غرب تبلیغ می‌کرده است، دیگر کشورهای منطقه به سمت کسب ظرفیت‌های هسته‌ای گام برخواهند داشت. کسب این ظرفیت‌ها البته متفاوت از برنامه‌های معمول هسته‌ای مانند ساخت رآکتورهاست. با کسب ظرفیت هسته‌ای توسط ایران، از نگاه غرب، اشاعه در سطوحی صورت گرفته و آنها باید در بخش‌های دیگر به دنبال کنترلش باشند.

به‌زعم غرب، کسب ظرفیت هسته‌ای یا ساخت بمب توسط ایران باعث می‌شود کشورهایی مانند عربستان سعودی، ترکیه، مصر و حتی عراق به چنین سمتی حرکت کنند. از این‌رو نقطه کانونی عدم حرکت آنها به سمت برنامه هسته‌ای پیشرفته، کنترل ایران بود. با کسب ظرفیت هسته‌ای توسط ایران، دیگران در معرض تردید نسبت‌به اشاعه هسته‌ای قرار گرفته‌و شاهد افزایش کنترل و فشار خواهند بود. البته این کنترل و فشار همانند آنچه در برابر

ایران اجرا شده و می‌شود، نخواهد بود.

طرح‌صلح‌براهیم‌وایجاداتلاف‌نظامی‌باحضور رژیم‌صهیونیستی را می‌توان تقریباً پیشواز مرحله‌ای دانست که در آن ایران کشوری هسته‌ای شده است. براساس نقشه آمریکایی‌ها برای جلوگیری از حرکت کشورهای منطقه به سمت سلاح هسته‌ای، واشنگتن باید آنها را در قالب یک ائتلاف متحد کرده و به دیگران تاکید کند رژیم‌صهیونیستی، چتر هسته‌ای اتحاد بوده نیازی به حرکت دیگر کشورها به سمت سلاح هسته‌ای به‌بهانه‌تهدیدایران نیست.

ثابت بودن فشار و لزوم تغییر ماهیت

تا زمانی که ایران به ظرفیت هسته‌ای دست نیابد، فشارها برای جلوگیری از این دستیابی جریان دارند. پس از دستیابی نیز فشارها این بار برای جلوگیری از رشد شدید قدرت تهران اعمال خواهند شد. مشخص است افشار و عنصر اصلی روابط ایران با غرب به‌ویژه به بهانه موضوع هسته‌ای است؛ چه قبل و چه بعد از کسب ظرفیت هسته‌ای. با فرض ثابت بودن فشار، راه‌حل مناسب عبور از آستانه هسته‌ای است تا تهران بتواند در ازای فشارها ماهیت خود را از کشوری فاقد، به کشوری دارای ظرفیت هسته‌ای تغییر دهد.

زیاده‌خواهی‌های غرب باید به صورت نقطه‌ای محدود شوند

آرایش غرب نه‌تنها علیه ایران، بلکه علیه چین و روسیه نیز به‌شدت تهاجمی است. شدت این تهاجم به حدی است که روسیه از ابتدای سالل ۲۰۲۲ تاکنون دچار جنگ شده و چین نیز بر سر تایوان تنش‌های کم‌سابقه‌ای را با آمریکا تجربه می‌کند.

غرب با آرایش تهاجمی خود در پی زیاده‌خواهی‌هایی است که برآورده ساختن آن برای کشورهای مستقل تقریباً امری ناشدنی است. جوزف بوزل اسپانیایی که مسئولیت سیاست خارجی

اتحادیه اروپا را برعهده دارد و عنصر منعطف‌تری نسبت به تروژیکا و آمریکا به‌شمار می‌رود، براساس آنچه درباره گفت‌وگوی تلفنی خود با حسین امیرعبد‌الهیان وزیر خارجه ایران منتشر ساخته، به تهران تاکید کرده باید حقوق بشسر را در امور داخلی‌اش اجرا کرده، روابطش با مسکو را محدود کند و هم‌زمان برنامه هسته‌ای خود را به عقب بازگرداند. این خواسته‌ها از سوی کسی که به نظر می‌رسد توقعات کمتری نسبت به آمریکا،فرانسه،انگلیس و آلمان دارد، اوج زیاده‌خواهی غرب را نمایان می‌سازد.

زیاده‌خواهی‌های غرب مسیر فرآینده‌ای به خود گرفته و ضمن عبور از مساله هسته‌ای بار دیگر به‌طور پررنگی در مساله حقوق بشری بروز کرده و در مساله روابط با روسیه نیز جدیت یافته است. این سیر فرآینده باید مهار و به یک نقطه (هسته‌ای) محدود شود. گسترش ابعاد برنامه هسته‌ای ایران، بهانه انزاری «حقوق بشر» و مساله کم‌اهمیت‌تر «رابطه با روسیه» را به محاق برده و بار دیگر روابط را به موضوع اصلی که همان پرونده هسته‌ای است باز می‌گرداند.

ایران به دنبال تغییر اعمال واکنشی خود به سطح کنشی است

ایران پس از موشک‌باران شهرهایش توسط صدام حسین به سمت برنامه موشکی گام برداشت. با ایجاد جنگ علیه ایران توسط رژیم بعث، سپاه قدس و نفوذ منطقه‌ای ایران پایه‌گذاری شد و در پی ظهور گروه‌های تروریستی، این نفوذ گسترش بیشتری یافت. در حوزه هسته‌ای نیز تلاش ایران برای کسب «بازدارندگی علمی-ملمی» و «بازدارندگی هسته‌ای مبتنی بر توانایی ساخت» در تقابل با تلاش‌های آمریکا برای نابودی ایران شکل گرفت. به عبارتی دیگر برنامه موشکی، منطقه‌ای و هسته‌ای ایران حالتی واکنشی نسبت به کنش رقبا و دشمنان داشت. با تکمیل این حلقه‌ها، ایران از حالت واکنشی خارج و تحركاتش کنششی خواهند شد. در اینجاد دشمنان باید به سمت ائتلاف رفته، چتر هسته‌ای بیابند و به دنبال یک ائتلاف پدافندی برای مقابله با موشک‌ها و پهپاد‌های ایران باشند. به عبارتی دیگر، در سطح کلان این تحركات ایران خواهد بود که به جهت گیری رقبای دشمنان سمت‌وسو می‌دهد.

داخلی‌سازی تمام مراحل چرخه غنی‌سازی هسته‌ای

ایران چرخه ظرفیت هسته‌ای خود را از طریق بومی‌سازی در داخل کشور تکمیل کرده‌است به‌گونه‌ای که برای روی پا نگه داشتن

این چرخه، نیازمند منابع خارجی نیست.

یک حوزه مهم ولی غیررسانه‌ای در چرخه غنی‌سازی مساله تأمین منابع اولیه اورانیوم برای این صنعت است. ایران در حوزه منابع معدنی اورانیوم کشوری چندان غنی به حساب نمی‌آید. با این وجود در سال‌های اخیر تلاش شده با بررسی وسعت سرزمینی کشور، منابع موجود شناسایی شوند. تا پیش از این اکتشافات عدم دسترسی به سنگ معدن اورانیوم برای ایران حتی در مقادیر اندک، یک ضعف عمده به‌شمار می‌رفت. این ضعف به میزانی زیاد بود که گفته می‌شد ایران بیش از توافق هسته‌ای ۲۰۱۵، با مصرف تمام ذخایر یک‌زاد خود که چند دهه قبل وارد کشور شده بودند، عملاً به منابع بیشتری برای غنی‌سازی دسترسی نداشت. حالاً اما میزان تولید یک‌زاد ایران به ۴۰ تن رسیده و تلاش‌های برای رساندن آن به سالانه ۳۰۰ تن در جریان است. در حوزه غنی‌سازی نهایی نیز تهران سانتریفیوژهای پیشرفته‌تری را رونمایی کرده و در تاسیسات زیرزمینی و به‌شدت محافظت‌شده فردو درحال تکمیل برنامه‌های سانتریفیوژها حجم بزرگتری از اورانیوم را با سرعت و کیفیت بالایی غنی‌سازی کرده و خرابی‌های کمتری نیز برای تعویض یا تعمیر دارند. از سوی دیگر با توجه به لزوم پنهان ساختن ماشین‌های غنی‌سازی در پناهگاه‌های زیرزمینی، کاسته شدن از تعداد سانتریفیوژها، با دستگاه‌های جدید رونمایی‌شده، امکان‌پذیر شده است.